

GLASILLO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

V zdrženju je moč!

Printed in accordance with the Act of Congress of March 3, 1879.

At Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

LETTO—YEAR IX.

STEV.—NUMBER 1.

Iz glavnega urada.

La Salle, Ill.

Cenjeni bratje in sestre S. N. P. J.

Staro leto je za nam in napočelo je novo leto 1916, s katerim pričenja tudi nova doba za S. N. P. J. Čaka nas delo in delati bo treba neutrudljivo in složno, da se uresničijo vse ideje, spremembe in načrti, ki jih je sprejela šesta redna konvencija S. N. P. J. v Pittsburghu, Pa.

Društvenim tajnikom in tajnikom S. N. P. J., ki so niso poslali prvič narodnikov za bodoči dnevnik S. N. P. J., priporočamo, da v teku prihodnjega tedna pošljete poročila upravnemu Glasilu S. N. P. J., ne glede na to, če imajo enega ali nobenega, petdeset ali pa sto narodnikov.

Od dve sto petdeset društev je do sedaj poročalo še le sto tajnikov in tajnic. Od sto petdeset tajnikov in tajnic še nismo dobili poročila, ker mogoče dejajo, da imajo več narodnikov, ali jih še niso niti dobili.

Nemogoče je upravnemu sestaviti natančno poročilo in ga predložiti seji gl. odbora, dokler se ne zgledajo vsi tajniki in tajnice društev S. N. P. J. Poročilo, ki ni izdelano na podlagi vseh poročil društvenih tajnikov in tajnic S. N. P. J. je nezanesljivo in nejasno in na podlagi takega poročila, ne more gl. odbor skleniti niti definitičnega. Obračamo se še enkrat do tajnikov in tajnic društev S. N. P. J., da v teku prihodnjega tedna pošljete svoja poročila o nabranih narodnikih za dnevnik upravnemu Glasilu. Zaključke konvencije je možno izvesti le pod pogojem, da vse složno delamo.

V glavnem urad prihajajo različne vprašanja glede jednotinih zdravnikov. Točka tretja v VIII. dnevu je jasna: glede vseh vprašanj. Točka se glasi:

Upravnemu

Glavnemu

Upravnemu

DOPISI.

Barberton, O.

Minilo je staro leto in prestopili smo v novo leto. Ob taki priliki je običajno, da ljudstvo z nekakšnim prirojenim navdušenjem pričakuje novega leta in upom in našo, da se v novem letu spomnijo vsi upi in nade, katerih je zastonj pričakovano v starem letu. Seveda upi ostanejo vedno le upi in nič drugega, kajti narava je trdoščana, a še bolj trdoščen je dandasnes rimski bog. Njemu je moralno sreč v resnic okameniti, ker nješčev namestnik v Rimu nima najmanjšega uspeha s prošnjami za mir v Evropi. Vsak človek zdrave človeške pameti želi konec groznamu evropskemu klanju, samo bog noče uslužiti prošenj vernih ovčic, ki prosijo za mir. Zakaj ga potem molijo, čemu se mu klanja, zakaj potem vborgo zaslepljeno ljudstvo vzdržuje dobro rejene svečenike, če tudi njih prošnje nič ne izdajo pri njem? Ali za parodo in potrato! Vborgo ljudstvo, kedačti pada mrena raz od, da spregledaš in sposnači tiste, ki te s krvimi nauki varajo od zibelj do groba!

Zadnji dan v letu se smatra nadavno za zahvalni dan. Ljudje se zahvaljujejo za vse dobre, ki jih jim je vsemogočni izkazal v letu. Kdor ga ima za kaj hvaliti in je prepičan, da mu je res pomagal do blagostana v letu, naj se mu le zahvali. Prepičan je lahko, da proti njegovemu početju ne bo nikde protestiral. Delavci se nimačjo vsemogočnemu za nobeno stvar zahvaliti. Kar imajo, so zaslužili s svojim umom in pridnim rokami. Če ne delajo, trpijo in garajo, nimajo kruha. Pa tudi bogati slojji se nimačjo zahvaliti nevidnemu bitju, ker jih vzdržujejo delave.

Po mojem mnenju ne more bog tirjati nobene zahvale od ljudi. Ali kaj hočemo? Navada je, da se ljudstvo zahvaljuje, in ker je navada, se zahvaljuje.

"Slovenska narodna podpora jednotna" je v letu 1915 krašno napredovala. Za rast in prosvit jednote gre hvala članstvu s njegovo nemorno organizacijo. Kljub napadom in lažnjivemu obrekovaju gl. odbora od strani jeze se penečih nasprotnikov S. N. P. J. je jednotna tako napredovala, kakor še nikdar v prejšnjih letih. Ves slovenski narod v Ameriki ve da, da so bili ostudi napadi gole obrekanje. Upajmo, da osebe, katerim je S. N. P. J. še vedno trin v peti, pridejo k pameti v novem letu in opuste napade brez dokazov, ker bo le njim korištelo. Z lažmi se danes ne more nicensar opraviti. Narod se ne da več vledi za nos, marveč zahteva dokaze v takih slučajih. Seveda zležejo junaki pod klop, ali se pa drug družemu skrijejo za hrbot.

V pretečenem letu se je vršila šesta redna konvencija, katere zaključki so članstvu vedenoma znani. Konvencija je s svojimi zaključki napravila zopet velik in pomemben korak naprej za razvoj organizacije.

Se nekaj bi bil kmalu posabil, kar se je zgodilo v pretečenem lotu. Ustanovila se je S. I., ki je fal prilika boljšna na svet in ni mogla investi svoje diplomatične naloge. Sicer se prav lahko v novem letu obzorje spremeni in se ji zdravje obrne na boljše. Bog ji pomosi in še reditljiv Jugoslovjan! Bog ohrani kralja Petra, da je še živ na Italijanskem ali v Albaniji!

S prvim januarjem 1916 je potekla doba mojega uradovanja kot gl. porotnik S. N. P. J. Moje mesto nastopi br. Peterlin v Clevelandu, o katerem sem prepičan, da bo kos svoji nalogi. Novemu gl. odboru, ki prevzame delo z novim letom in starim pionirjem Šeljim najvodi uspeh in jim kličem: Delajte složno za koristi in napredok S. N. P. J.

Vsem odbornikom, članom in članicam S. N. P. J. pa srečno novo leto.

Martin Železnikar.

Canonsburg, Pa.

Že dolgo se nisem oglasil v našem cenjenem Glasilu, zato pravim malo prostora, da ne bo kdo misil, da sem odšel na soško fronto to strejet Italijane. Seveda bi tu di mene pozdravili Italijani svinčem, če bi storil kaj takega; zato je boljše, da ostanem še v prijaznem Canonsburgu.

Mnogo se v tem času govorila na katero stran se bo načnila zmaga v tem človeškem klanju. Veliko bolje bi bilo za delavce, če bi se pogovarjali o stvareh, ki koristijo delavcem, kakor da se iztrati čas s pogovori, kdo bo bolj dočiščen delavskih žuljev. Za delavce je vesceno, če jih okrade Jožek, Vilček, Jurček ali pa Miklavžek.

Ce je kdo okraden, bi rad izvedel, kdo ga je okradel, da se načini mačkuje. Delavci se pa "vemo" zanimamo, kdo nas okrade, kdo je kriv, da smo sušnji? Ne brigamo se, da bi se resno postavili v bran našim nasprotnikom. Vsaki delavec bi moral biti nasprotnik današnjega sistema, vsak delavec bi moral delati, da se razširi prosveta med ljudstvom. Kdor je zmožen izobraževati in učiti, pa noče tega storiti, ker se boji, da bi se koncu zameril, ni vreden, da ga nosi zemlja. Prav to velja za tiste, ki se noče potruditi, da bi se kaj naučili.

V pogovorih sem večkrat slišal,

da je sedanje vojne kriv kajzer Vilček. Po mojem mnenju je vojne kriv kapitalistični in klerikalni sistem. Res je, da je kteri kroninski postopačev ved ali manj priporočil do klanja, a glavnega krivca - ostaneta le kapitalistični in klerikalni sistem, katerih je Francijel je gole orodje. Njega se posluži imperialistični kapitalisti, da dosežejo svoje namene. Tako je tudi v drugih državah.

V Ameriki lahko rečemo, da ne velja vse, kar reče predsednik Wilson. V ameriški republiki odločajo kapitalisti ravnotako kot v Evropi.

Kdo je kriv, da kapitalisti delajo, kar hočejo? Krivi so sami delavci, ker se ne organizirajo in združijo proti svojemu sovražniku. Dokler se delave ne organizirajo in združijo, ostanejo sušnji kapitalizmu.

V Canonsburgu imamo slovenski socialistični klub, katerega namen je, da se delavci organizirajo in združimo, da nastopimo skupno proti tistim, ki nas zlorabljajo in izkoristi. Nekateri delavci se bojejo socialističnega kluba, ker hudič kriča. Nemogoče je nekaterim dopovedati, da socialistična organizacija nujno koristi. Najbolj prepravičevalne besede so včasih bob ob steno.

Na društvenem polju se precej napredujemo, posebno lep napredok beleži društvo "Postojnska Jama," štev. 138 S. N. P. J. Skoraj na vsaki seji pristopi nekaj novih članov. Sedaj steje društvo "Postojnska Jama" 147 članov in 45 otrok v otročjem oddelku. Lahko smo ponosni na tak napredok, na tako številico članov.

Nekaj moram še omeniti. Žal, da se člani v tako majhnem številu naročajo na svoj dnevni "Prosvetni." Mislim sem, da se jih zgledi najmanj petdeset članov za celo leto, pa se je naročila komaj polovica tega števila. Že je čas, da se naroči, ki se mislijo naročiti. Kdor se hoče naročiti, naj se naznani meni in plača \$2.00 kot celoletno naročino, da bomo imeli prej dnevnik, ki bode nam članom in delavcem v korist in izobrazbo.

Članom našega društva toplo priporočam, da se udeleže seje dne 16. januarja t. l., ker bo več važnih stvari na dnevnem redu. Vsak član bo dobil pravila in priporočam, da jih člani pozno prečitajo, da ne bo nepotrebni sitnosti, kendar člani zbole. Člani naj plačujejo redno svoj assessment, ker tako prihranijo mnogo dela gl. in društvenemu tajniku, članov ni treba suspendirati in zoper sprejemati.

Vsi oddaljeni člani naj se v društvenih zadevah obrnejo pisorno na društvenega tajnika.

John Kern, tajnik,
P. O. Box 312, Canonsburg, Pa.

Linton, Ind.

Cenjeni urednik! — Priobčite teh par vratice v našem naprednem listu.

Sedaj v zimskem času sedimo doma za pedjo in prebiramo časopise. Jaz najraje berem "Glasilo," ker zastopa neustrašeno delavce in je v njem mnogo podučnega čtiva.

V štev. 51 sembral o prekoristi, da se ustanevi Jugoslovanske Akademije v Ameriki Delegata in delegatinja, srednje konvencije so odobrili ustavovite koristne in prosvetne organizacije. Sedaj boste članstvo naše

jednote glasovalo, če se strinjam, da je šesta redna konvencija olobrlja.

Moje mnenje je, da je najnaj potreba za slovenski narod, da se ustanovi Jugoslovanska Akademija v Ameriki, ker smo Slovenci, tudi zaostali na kulturnem polju za drugimi narodi, kar se tiče preprostega ljudstva. Seveda ni to naša krivda. V stari domovini nas je vladal z železno pestjo tisčalo k tom, Enkrat se mi je že pripetilo, da sem iskal članico, ki se je preselila celo popoldne, ne da bi jo dobila.

Josephine Eisenhardt, tajnica.

Cleveland, Ohio.

Naznanjam članom društva "Jadranska Vila," štev. 178 S. N. P. J., da se bodo vršile društvene seje za leto 1916 vsake tretji petek v mesecu ob pol osmih zvečer v mali Birkovi dvorani.

Po novih pravilih ima tajnik nalogo pobirati assessment in ga pošiljati gl. tajniku. Radi tega so prodeleni vsi člani, da plačajo assessment kar je največ mogoče na društveni seji. Člani, katerim se ni mogoče udeležiti društvenih sej, lahko plačajo na mojem stanovanju, in to od tretjega petka v mesecu do 25. v mesecu vsake dan od 5 do 9 ure zvečer. Lahko plačajo tudi br. blagajniku, samega da ga isti pravočasno izroči tajniku. Člani, ki prejemajo assessment od članov, ki se nahajajo izven Cleveland, naj izročijo isto ga do 25. v mesecu tajniku.

Navajam vam kratek doživljaj v Ameriki:

Nekega dne me vprašala Amerikanec pri delu v premogovnem rovu, ktere narodnosti sem. Odgovoril sem mu, da sem Slovenc. Nekej časa me debelo gleda in vpraša "Dutchman?" — Odgovril sem mu, da "Dutchman" in "Slovenian" ni siveeno. Rekel mi je, da v Ameriki ne poznajo tega naroda.

Vidite bratje, če bi zavzemali visoko stopnji v kulturi, sem prepičan, da bi nas poznali.

Vzemimo Angleže, Francos, Nemce ali manjše narode kot Fince in Dance, pa vidimo, koliko žrtvujejo, da njih narodi niso zadnji med drugimi.

Slovenec, Jugoslovani vobesi! Posledimo tudi mi svoje korake, da ne bomo zaostajali za drugimi narodi. Preprati moramo druge narode, da tudi v nas živi duh napredka. Prek kulture, izobražbe in napredka vodi pot v svobodo.

Vsi na krov za Jugoslovansko Akademijo v Ameriki!

Joseph Ambrož.

So. Chicago, Ill.

Cenjenim članom in članicam društva "Delavce," štev. 8 S. N. P. J. naznanjam, da se delavci društvene redne mesečne seje vse v prostorih Frank Medoč na Ewing Av. in 95 Str. Seje se vrši kot navadno vsako drugo nedeljo v mesecu, točno ob 2 uri popoldne. Posledo se vabi vse člane na prvo letnjo sejo, ki se vrši v nedeljo 9. januarja ob navadni ur. Pri tej seji se razdelijo koledarji za leto 1916 in nova pravila. Zelo priporočljivo so nova pravila, da jih vsak član temeljito prebere, proti krienu pravil se bodo strogo postopalo, in izgovor, da kateri ni vedel, kaj je v njih, bodo praseni. Naznanim tudi, da je društvo "Delavce" na zadnji redni mesečni seji sklenilo, da se pobičira 10c izrednega assessmenta mesečno skozi celo leto za pokritje društvenih stroškov. Razum tega, naj se ne pozabi, da je 6. redna konvencija svilala assessment za 7c, kar se je že pojasnilo v Glasilu.

Zelim srečno novo leto vsem članom in članicam S. N. P. J., slednji pa obilo napredka v novem letu.

Marij Zgone, tajnica.

Barberton, O.

Naznanjam članom in članicam društva "Triglav," štev. 48 v Barbertonu, O., da društvo prireže zavrnjivo vseh stvareh, tudičnih se tajniškega urada na novoizvoljeno tajnico Františka Boben.

Cenjenim članicam prosim, da naj se obrnejo v vseh stvareh, tudičnih se tajniškega urada na novoizvoljeno tajnico Františka Boben.

Zelim srečno novo leto vsem članom in članicam S. N. P. J., slednji pa obilo napredka v novem letu.

Marij Zgone, tajnica.

Barberton, O.

Naznanjam članom in članicam društva "Triglav," štev. 48 v Barbertonu, O., da društvo prireže zavrnjivo vseh stvareh, tudičnih se tajniškega urada na novoizvoljeno tajnico Františka Boben.

Cenjeni urednik, izvoljen tajnikom našega društva "Edinost," štev. 23 S. N. P. J., na decembarski seji, je odpotoval in na njegovo mesto je društvo izvolilo

"Popotnik," štev. 30.

"Novo Leto," štev. 176.

"Postojnska Jama," štev. 138.

"Bratje, vasi za enega," štev. 96.

"Michigan," štev. 136.

"Orel," štev. 19.

"Triglav," štev. 94.

"Živila Ilirija," štev. 114.

"Planinski Glas," štev. 180.

"Moška Jednakopravnost," štev. 119.

"Glas Naroda," štev. 89.

"Planinski Raj," štev. 185.

Izmenjava čekov in poštine.

\$98.84

IZ GLAVNEGA URADA.

"Naprej," štev. 5	3.00
"Zvezda," štev. 52	2.00
"Planinar," štev. 57	3.00
"V Roj," štev. 53	2.70
"Bratka Ljubezen," štev. 134	4.03
"Lunder Adamič," štev. 165	2.00
"Victoria," štev. 220	3.35
"Orel," štev. 19	1.80
"Slovenski Sinovi," štev. 112	2.00
"Živila Ilirija," štev. 114	1.50
"Groz," štev. 122	3.15
"Planinski Glas," štev. 180	1.85
"Mednarodna Zveza," štev. 124	2.35
"Zvezda Detroitskih Slovenev," štev. 121	3.65
"Zvonček," štev. 206	2.0

Jugoslovanska Akademija in Ameriki.

Priobabilo smo provizorična pravila za Jugoslovansko Akademijo, da se naše članstvo seznam z njimi. Ravnotako potrebljeno je, da članstvo poznaj bolj natančno namen in cilj Jugoslovanske Akademije in zategavljivo prinašamo v današnji izdaji proglašitve točke iz govora Etibina Kristana, ki ga je govoril zvečer dne 23. septembra 1915 pred sbranimi delegati šestih konvencij S. N. P. J. in drugim občinstvom.

Smisel njegovega govora je bil: "Izobrazba je najvažnejša red. Kultura naroda se meri po izobrazbi. Razvidel sem se iz svojega prvega potovanja po Ameriki, da danes sem še bolj poučen, da uživa precej naših rojakov redpekt med Amerikanci. Vendar vedina naroda je prezrena. Posledice neizobrazbe so pa še hujše. Velika masa delavcev mora prijeti na najteka in naslabje plačana dela. Ne smemo pa trditi, da nimajo niti ljudje sposobnosti. Veliko je med nami talentov, ki bi lahko koristili narodu, toda zakopani so v tovarnah in rudnikih, kjer so izgubljeni za splošno korist. Te talente je treba poiskati in razviti. Ali kako?"

Vsi vemo, da nam niso dale šole v stari domovini tega, kar smo potrebovali za višjo izobrazbo. Tam so šole le po imenu. Če si pa nismo mogli pomagati tamkaj, ali naj tudi takoj mirno gledamo? Ako je kje kakšna pot, treba jo je poiskati. Jugoslovanska Socialistična Zveza je prišla do prepridanja, da je tukaj ena praktična pot, po kateri bi se dalo poskusiti: ampak dejno na tej poti je treba organizirati. Organizacije že imamo. To delo se mora opraviti na vse napredne organizacije, ki imajo namen pomagati temu delu. Točava je res velika, ali ta načrt ni nobena utopia, da bi se ne mogel uresničiti. Razdalja med Slovenci, Hrvati in Srbi v Ameriki je tudi res velika; tako so raztreseni naši ljudje od New Yorka do Minnesota in Pacifika, da bi bila vse naša izobrazba v enem stalinem mestu, kamor bi prihajali vse. Mogoče pa je ravno narobe, da bi učitelji prihajali k učenemu. To je nemogoče edina pot, po kateri lahko pride naš narod do resnične izobrazbe. Zato mora vsakdo na delo.

In kaj bi nudila takšna potvalna šola? Veliko. Pripraviti je treba naše ljudi, da se uči angleškega knjiga in čim prej pridejo do državljanskih prav. Potem so predmeti za splošno izobrazbo, možnosti raznih strok in špecijal, in nauki za razširjanje obzorja. Sistem pouka bi moral biti urejen takor za gimnazijo, realko itd. Obenem bi se pa bilo treba informirati, česa ljudstvo najbolj želi, namreč v praktičnem znanju, in tega mu je treba dati. Seveda bi morala biti centrala, kjer bi se konecnostirač učne moći in kjer bi bila nekakšna centralna postaja za biblioteko. Skrbeti bi namreč morali za dohavo najboljših in najmodernejših knjig, ki bi potem potovale v krog — takor "ringšpijl" — od naselbine do naselbine, vsak čas kaj novega. Če pogledam po nekaterih javnih knjižnicah, koder stanujejo Slovenci, kaj vidim! Sreča mors zaboleti sloveka, ko opazi, da so tam večidel nabožne knjige, mašne bukvice in slična zmes, ki so jo naročile javne knjižnice po naročilu čestitih gospodov v — izobrazbo našemu narodu. Ta izobraževalna organizacija bi pa tudi skrbela, da pridejo v javne knjižnice dobre slovenske knjige. S čitanjem si človek lajša študije, in navadno zaževe več kot pa poslušanje govornikov.

In še nekaj! Naše ljudstvo radi goji petje, toda dobrega učitevja ni povod in tudi dobrih not ni na razpolago. Takšna izobraževalna organizacija bi pa skrbela za povevodje in note, ki bi potovale od naselbine do naselbine. Naše delavstvo radi goji dramatiko, ali primernih iger in, niti dobroih inštruktorjev; tudi v tem osiru bi takšna organizacija pomagala do razvoja dramatike. Prijevala bi se predavanja s slikami, stereoptikon in premičnimi slikami, ki bi veliko bolj vplivale na polkulaksa, takor pa gole besedil. Samoumevno je, da se najprej

obrnemo na tiste podporne organizacije, ki že imajo smisel za izobrazbo. Ne rečem, da so ostale organizacije — v Joliju itd. — že izgubljene; tudi one pridejo sčasoma za nami, ali sedaj moramo radunati le z naprednimi jednotami in organizacijami. Hrvati je ne bodo izostali. Konvencija Narodne Hrvatske Zajednice v Clevelandu dokazuje, da gredo tu di Hrvatje na pravo pot.

Priznam, da bi to ogromno delo bilo denarja, toda za posameznika bi bila ta poštovovalnost tako majhna, da ni skoraj vredno govoriti o nji. Če bi na primer članstvo naše jednote in ostalih zvez sklenilo, da plača vsak dan pet centov mesecno, bi to znašlo na leto \$6000 do \$6500. To še niso milioni, čeprav vsečilična računajo z milioni. In z omenjeno svoto bi se dalo še veliko napraviti. Na mesec bi to prineslo okrog \$300. Kakšen pol leta bi bilo treba daktati in sbrati fond, da se nabere dovolj za knjige, alike in učne modi; in potem bi pa lahko začeli. To naj bi bilo pripravljalno delo za cilj — jugoslovanskemu universu v Ameriki. Cilj je dosegljiv, toda važnejše je delo za doseg cilja. Nali talenti so potem na delu. Pomagamo jim lahko na ameriško universo, in ko se izčišo, zakačo sa sposobni, jim lahko rečemo: "Zdaj pa nam dajte tisto, kar znate."

Ako torej hočemo imeti bodočnost, ako hočemo, da ne utonimo v morju močnejšega ameriškega naroda, tedaj se moramo centralizirati in kulturno organizirati, da lahko pokazemo, kaj znamo in da nas ne bo sram pred tujimi narodi."

Poštna hranilnica.

PODATKI GLIMU POŠTNO-HRANILNIČNEGA KESTREMA ZJEDINJENIH DRŽAV.

Vlada Zjednjene Države sprejema od prebivalstva obrestonosne poštno-hranilnične vloge ter jamic na zahtevo njihovih povratok.

Vsekakd v starosti 10 ali več let, zmore postati vlagatelj na svoje lastne imo s tem, da vidi jedan ali več dolarjev pri kakem poslovnem uradu, ki ima pravico sprejeti poštno-hranilnične vloge. Vloge omogočenih šenak so popolnoma proste kontrole ali motenja po njihovih možeh. Poštarnim uradnikom je prepovedano dati poštno gledi vlog kaki drugi osebi, razen vlagatelju.

Denar se zamore v poljubnem času načekiti, toda jednomesečna vloga ne sme presezati svote \$100 in skupne vloge ne smejo presezati svote \$500.

Kedor želi postati vložnik poštne hranilnice, naj pride posebno na poštni urad, kjer dobi vse potrebne in natančne podatke. Ako iz kateregakoli vrzka ne more priti na pošto, naj pošte v urad svojega zastopnika, kateremu se dajo vse podatki glede postopanja pri vlaganju denarja.

S 1. julijem 1915 in kasneje, zamore vsakdo načekiti denar v poštih hranilnicah potom poštih pošiljket. To važno izboljšanje poštne službe, bode imelo za posledico, da se zamore vsakdo v Zjednjene Državah poslužiti poštno-hranilničnega urada. Kedor živi v okraju, kjer pošta ni opravljena sprejemati hranilne vloge, naj s 1. julijem ali kasneje, ako želi denar načekiti, o tem obvesti svojega krajevnega poštarja, ktere bude zanj poskrbel vse potrebitno pri bliznjem poštinem uradu, ki ima pravico sprejemati hranilne vloge. Kakor hitro je prva hranilna svota vložena, zamorejo se nadaljnje svote vlagati ali osebno ali pa tudi po kakem zastopniku, oziroma potom priporočenih pošljatev ali pa po money ordrik.

Poštno-hranilnične vloge se potrjujejo potom poštno-hranilničnih certifikatov glasečih se naime vlagatelja, ki zajedno služijo kot pobotnice. Preus teh certifikatov na drugo ime, kakor tudi njih prodaja, je nemogoče. Ako se certifikati izgube, ali ako so ukrazeni oziroma vnišeni, izdajo se novi.

Na zahtevo zamore vlagatelj dvigniti vse ali pa le del svojih vlog zajedno z pripadajočimi mu obrestmi, in sicer pri enem poštinem uradu, kjer je denar načekil. Denar zamore dvigniti tudi potom

poštne pošljatve ali pa po avtomobilu.

Na sveto, označeno na vsakem poštno-hranilničnem certifikatu, izplačujejo se 2-odstotne letne obresti; obresti se računajo vedno s prvim dnem meseca po dnevu, ko je bil izdan certifikat, ter se zamorejo izplačati po preteklu vsakega leta računano po dotičnem datumu in sicer toliko časa, dokler ostane denar načeken kot hranilna vloga.

Zneski, manjši kot \$1, zamorejo se hraniti potom kupovanja poštno-hranilničnih listov in poštno-hranilničnih znakov po 10 centov komad. Hranilni list, napoljen z devetimi hranilnimi znakmi, se sprejme kot hranilna vloga za \$1 ter zamore veljati kot otvoritev nove hranilne vloge, ali se pa prispe k še obetojedin vlogam; na skutev se tudi izplača v gotovini.

Vaš vlagatelj zamore tudi vse

zunanji nasipi so bili močno poškodovani in včasih angličkih lajdi je bilo zadetih od razbeljenih krogelj s francoskega brodovja, da so bile kmalu v plamenu. Dne 14. oktobra so Američani osovojili dve nevarni reduti. Za naskok je odredil Washington in oddelek Američanov pod zapovedništvom Lafayetta, drugi oddelek Francosov pod zapovedništvom Viomesilla. Zvečer, ko je nastala temo, so se napadaci bližili z nasajnimi bajonetmi. Sovračnik je napadel sprejeti s hudim ognjem, ki med Američani ni napravil mnogo škode, mnogo več pa med Francosami, ker je ta reduta imela modnejšo posadko. Po hudem in kratkem boju sta bili reduti osoveni. Se po nadi so v osovenih redutah postavili havblos, ki so drugo jutro prispele k še obetojedin vlogam; na skutev se tudi izplača v gotovini.

V tem kritičnem položaju so je Cornwallis odločil za izpad. Vse

je bilo pripravljeno in v polnopravnih dnevih je bila pehotna ukreana, ko je naenkrat nastal hud vihar, ki je zanesel dolne doline po reki. Cornwallis se je stal sredinom, da je do poldne spravil vojače zopet v mestu. Mejtem so grmeli američki in francoski topovi in popolnoma razdelili angleške utrdbe. Cornwallis je uvidel, da je nadaljna obramba zaman in dne 17. oktobra je stavil predlog za kapitulacijo. Zahteval je 24urno premirje, a Washington mu je dovolil dve uri, ker se je bal Clintonovega prihoda. Dne 19. oktobra 1781 je sledila kapitulacija.

Washington je takoj posiljal v Philadelphia, da sporodi kongresu o smagi. Oficir, ki je hitel na potu, je prišel v Philadelphia o poonoči. Kmalu je zapel avon v državni hiši, ponočni duvaji so pa osmanjali: "Cornwallis je vjet!" Ljudje so hiteli na ulice in vriskali veselja.

Dne 19. oktobra, ko se je Cornwallis podal, je sir Clinton napustil New York s sedem tisoč možimi, da pomaga Cornwallisu. Že pri rtu je izvedel, da se je Cornwallis podal in vrnil se v New York.

Na Angleškem so se nekteri jesili, drugi pa dudili, ko so izvedeli, da se je Cornwallis podal. To je bila še druga kapitulacija angleške armade. Angleško ljudstvo je pričelo zahtevati, naj se sklene mir, ker je nemogoče podvrediti Združenih držav. Kralj in aristokratija niso hoteli nič sličiti o sklepjanju miru.

Po osovitalji Yorktowna je Washington prosil grofa de Grasse, naj se združi s armado generala Greene in napade Charleston. Francoski admiral je odokljil prečno, da se mora takoj vrstiti v Zapadno Indijo. Francoski so se preizvorovat v Williamsburg v Virginiji, angleška armada se je pa vrnila proti severu, da zasede svoje poselje ob Hudsonu. Washington je sicer vedel, da mora slediti kmalu mir, vendar je pa opominjal kongres, naj se pripravi za nadaljevanje vojne prihodnjem spomlad. Kongres je bil tako trdno preprilan, da kmalu sledi mir, da se ni osiral na opomin Washingtona.

Na jugu so bili Angleški in torijski tako preplačeni, ker se je Cornwallis podal, da so ustavili vse operacije in se umaknili iz vseh postojank, izvesni Savane in Charlestona.

Dasiravno sta obe armadi ustavili operacije, so Indijanci, zavesni Anglij, nadaljevali vojno z vsemi strahotami. Indijanci so napadli skrajne naselbine v Pensylvaniji in Virginiji, torijsi v zvezi z Indijci pa severne naselbine v New Yorku.

Mejtem je pa Želja po miru med angleškim ljudstvom tako narastala, da se kralj in aristokratija niso mogli več vstavljati ljudski zahtevi. Spomladi leta 1782 je nizozemska republika priznala neodvisnost Združenih držav in sprejela John Adama kot poslanika na neodvisnost Združenih držav. Dne 22. februarja je bila angleškemu parlamentu predložena resolucija, v kateri se je zahtevalo, da se napravi končna vojna z Ameriko. Resolucija je bila raspravljalna in sprejeta z velikim zavrnjenjem.

Izmenjali so vojne ujetnike in torijsi so bili iz oddelki monarhije. Polkovnik Nicola je pisal v sporazumu z drugimi oficirji v maju 1782 Washingtonu, da priporoda monarhije, in Washingtonu je pa ponudil krono. Washington je zavrgel načrt v osmerjal polkovnika.

Spomladi 1783 je dodila vse o sklepnu preliminarne mirovne pogodbe in kongres jo je ljudstvu naslanil z uradno proklamacijo. Osem let po izbruhu vojne, 19. aprila 1783, so armadi pri Newburigu naslanili uradno, da se preneseta načrte s prelivanjem krvi.

Velika Britanija je priznala neodvisnost Združenih držav. Če se pa izjavilo pozno predlaga, se spomina, da se neodvisnost prinaša vsako trinajstih držav posebej in ne v celoti kot narod. Švedska je priznala neodvisnost Združenih držav 5. februarja 1783, Danska 22. februarja 1783, Španija 24. marca in Habsburg 1. junija 1783.

Poblaženci so se sbrali v Parizu. Ameriški komisari so rekli, da se ne udeleže pogajanj, aki se jih ne prinaša kot zastopniki Združenih držav. Velika Britanija jih je priznala in dne 30. novembra 1783 so podpisali preliminarne pogodbe, ki jo je sprejel kongres v aprilu 1783. Pogodba ni bila vpljavna, ker po zavezniški pogodbi med Združenimi državami in Francijo ni smela nobena država skleniti posebej mira z Anglijo. Šele 3. septembra 1783 so podpisale vse države pogodbo, ki so bile prisotne načrte vojne. Združene države, Francija, Španija in Holandska so tvorile eno stranko, drugo pa Velika Britanija.

Velika Britanija je imenovala na mirovne komisare Johna Adamsa, Benjaminja Franklinja, Johna Jayja, Henryja Laurensa, ki je preselil dvanaest mesecov v londonski Towerju, in Thomasa Jeffersona. Tudi Anglia je imenovala pet komisarjev, da se pogajajo z "nekimi" kolonijami, ki so bile v njih instruirali bolj natančno oznadene.

Poblaženci so se sbrali v Parizu. Ameriški komisari so rekli, da se ne udeleže pogajanj, aki se jih ne prinaša kot zastopniki Združenih držav. Velika Britanija jih je priznala in dne 30. novembra 1783 so podpisali preliminarne pogodbe, ki jo je sprejel kongres v aprilu 1783. Pogodba ni bila vpljavna, ker po zavezniški pogodbi med Združenimi državami in Francijo ni smela nobena država skleniti posebej mira z Anglijo. Šele 3. septembra 1783 so podpisale vse države pogodbo, ki so bile prisotne načrte vojne. Združene države, Francija, Španija in Holandska so tvorile eno stranko, drugo pa Velika Britanija.

Velika Britanija je priznala neodvisnost Združenih držav. Če se pa izjavilo pozno predlaga, se spomina, da se neodvisnost prinaša vsako trinajstih držav posebej in ne v celoti kot narod. Švedska je priznala neodvisnost Združenih držav 5. februarja 1783, Danska 22. februarja 1783, Španija 24. marca in Habsburg 1. junija 1783.

Leta 1783 je taboril vedji del angleške armade v Newburghu ob Hudsonu. Brambovo niso dobili plače in kongres je v tem času vpljal na kongres, da se ne odvije spomlad. Kongres je bil tako trdno preprilan, da kmalu sledi mir, da se ni osiral na opomin Washingtona. Med oficirji so bili tudi taki, ki so priporočali monarhijo. Polkovnik Nicola je pisal v sporazumu z drugimi oficirji v maju 1783 Washingtonu, da priporoda monarhije, in Washingtonu je pa ponudil krono. Washington je zavrgel načrt v osmerjal polkovnika.

Dne 4. decembra se je Washington poslovil od armade in odpotoval v Annapolis, kjer je takrat zboroval kongres. Dne 23. decembra je izročil kongresu zopet oblast, ki mu jo je kongres nekod poddelil. Kongres se mu je zahvalil, da je tako vpljal na kongres.

(Dalej prikazuje.)

Podpora Jedinca

Lektor: 17. junija 1907
v drži Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik: John Vogrič, box 214, LaSalle, Ill.
 I. Podpredsednik: Jos Bratkovč, 38 box, Franklin, Kana.
 II. Podpredsednik: Józef Kuhelj, 9469 Ewing ave. S. Chicago, Ill.
 Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 Telephone Lawndale 4625.

Blagajnik: Anton Terbovč, 5028 W. 25th Pl., Cicero, Ill.

Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADEJNOVI ODSEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa.

Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.

F. S. Tauchar, 674 Ahaz Ave., Rock Springs, Wyo.

POBOTNI ODSEK:

Anton Hrust, 811 W. 59th Ave., New Duluth, Minn.
 Anton Peterlin, 1055 E. Addison Rd., Cleveland, O.

Jože Radič, 679 box, Smithon, Pa.

Budolf Pieteršek, 436 box, Bridgeville, Pa.

Albina Hočevar, 819 box, West Allis, Wis.

URDNIK "GLASILA":

Jože Zavrtnik, 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičajo glavnega urada, so posiljati na gl. tajnika.

Pritožbe glede nerdenega poslovanja na predsednika nadzornega skupštine Jože Ambrožiču.

Zadeve prepričljive vsebine predsedniku porotnega odseka, A. Šturu.

Vse druge stvari, ki imajo stik z "Glasilom", izvzemali sprembe naslovov uradnikov krajevnih društev pa Glasilu, 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Vrijenje sužnjev v Ameriki.

COLMAR.

Jož Friderik Gertzaček, predsednik J. Z.

Alligator, kakor je sedaj videl vrnjenjem, je letal mirno, manj ali slutji nevarnosti, v kateri nahaja, ali pa ni nanje pa.

Ne dačel od nasipa se letal, ki so plavali proti njemu.

Zadeve prepričljive vsebine predsedniku porotnega odseka, A.

Šturu.

Vse druge stvari, ki imajo stik z "Glasilom", izvzemali sprembe

naslovov uradnikov krajevnih društev pa Glasilu, 3019 So.

Crawford Ave., Chicago, Ill.

Bilo je mlado, lepo dekle, staro komaj sedemnajst let, temnih las in modrih oči, pa fine, mramornasto bledo kožo. Bila je ravnotakna nekra in plenitev stasi, kot je bila preprosto obliečena, in zdrhtela je po vsem životu, ko se jo je dotaknil mladi moč.

"Gospodina, ne bujte se," je viknil Jack in rdečica je zazela njen poleten obraz, "bestija je dobiti dobiti, pa tudi slast do jala ji je predla. Kerja krogla je prodrla kožo; pogledite, kako bliski krvavi trak na vodi, ki ga je alligator na tem mestu ustrelil. Vendar pa je vodil voda, ne naj se na jas podobne staremu deblu."

"Jaz — jaz se vam zahvalim," je šepotalo mlado dekle, in kri, ki je preje zapustila lica, se ja v močnem toku zopet vrnila, da je pordečila lice in tilnik. "Res, ga nisem videla — ali — moj vlogi paidek, moj paidek je izgubljen — ah, jaz vlogi, nesrečno dekle, kaj se bo zdaj zgordilo z menom."

"Vbogo stvarico je res vzel način," je reklo Colnar malo v zaledju, ker se mu je zdele čudno. da je mlada dama tako točila radi izgube pas, ko je komaj sume ubeka smrtni. — "pomagati se ne da, ali hvalim Boga, da je še tako srečno kondalo . . . Kaj ne, vi ste za vstraili!"

"Ah, moj Bog, seveda — naj drugače bi ne spustila pas," je stokala dekle in se pri tem počasi osvobodila roke mladega moča — "ali res ni mogode rešiti male živali?"

"Rešiti, teko," je reklo Jack, kateremu se ni dopadla skrb za mrivim psom. "Če alligator ni poči že zadnjega grilljeja, so mu skoraj gotovo že zdrobljeno vse kosti in leži zdaj nekje na dnku grilljeja za njegovo sorodstvo."

Mlada tujka je za trenotek pokrila obraz z rokami, in ko se je zopet vravljala, je Jack viden, da tečejo sole po njenem obrazu.

"No, Bog pomagaj," je reklo mladi fant dobrohotno, "nisem misli, da vam gre izguba male živalce tako k ariu. Če bi bil tale pes moj, bi ga vam podaril, da bi viden zopet vesel obraz. Ali pes je gospodarjev, ki bi ga ne dal drugače, kot da bi mu kdo ponudil tanj veliko denarja."

"Zgubljen — zgubljen je!" je stokala mlada tujka, sklonila je glavo in je hotela po nasipu mimo Jacka.

"Ali vas ne smem spremeti," je reklo Jack, "tu plava še veliko bestij, in ne vem —"

"Hvala," je reklo dekle, "iz sreca so vam zahvalili — za dobroto, ki ste jo izkazali meni, pa moram iti — ali res ne smem," je orientovala hitro protese, ko je Jack ganil, kakor da bi hotel ponoviti svojo prečinko — "sredno!"

"No, še toga je bilo treba," je skrnil Jack skozi zobe, "če še tebe pokre alligator, se ne smem staremu prikazati pred oči . . . nazaj malenček . . . glej, da prideš na suho, in de si pameten, ne odpres gobera."

Stegnili je roki, v kateri je imel palico, proti kopnem. Mogode je

male trate in je kmalu med grmovjem izginila Jacka izpred oči.

Jack ni obrnil od nje oči, dokler je viden bližnjih njenih belih oči blisko skozi grmovje, potem je pa puščino kopito zadri v semljo in tisto govoril: "To je dodesna stvar, stoka za rjavim pesom, kar je bi padel otrok v vodo, in se ne briga za nevarnost, v kateri je bila. Tukaj morajo povsod lehati taki alligatorji okoli, da tudi vedno padajo česa nje, ali — so pa psi dragi. No, naj bo, kar hoče — ali dekle je lepo. V svojem življenju še nisem videl takih temnomodrih oči, pa tako vitika je kot cipresa . . . Kdo je bila neki? — Hdi nasadnik? — Pa hodi sama tukaj okoli, pa v močvirju. Tudi običena ni bila gospoški, kajti gospodidine v tem kraju so običene, da se jih reže kar boji. Hm, mogode je na obisku iz New Orleansa. Tudi angloščino je govorila na kratko, kot bi jo sekala in se je posluževala vaski dan. No, meni je vseeno — no, posabil sem nabasati puško. — Hm, hm, bilo je res najlepše dekle, kar sem jih viden v svojem življenju, pa tudi Betka Bojevca iz Greentowna bi se lahko pokazala ob njeni strani."

Skimaval je še vedno z glavo, ko je podali snadil puško. Ameriški lovec ima navada, da po vsakem strelu odisti oči, aka ni takoj po strelu nabasal puško. Potem je nastrelil amodnik v oči, porinil vajo kroglo, pogledal ponov in ko je viden, da je puška v redu, se je oziroma po obstrelenem alligatorju. — Zdele se mu je, da je siljal neke v vodi njegovo puhanje.

Drugi alligatorji so se po strelu malo bolj oddaljili, kajti strahovosteni so in ne bodo nikdar od sebe izvrili napada. Ne dačel prodan, kjer so tri ciprese, s mahoni pokrite, tvorile lepo skupino, mejetem ko je deblo četrte segalo med nje in malo giedalo iz vode, viden je temno telo živali, ki se je sviljal na površini.

"Aha, moj stari," se je smetil mladi moč nadzoljno, "ali semo tudi — imam glavobol kačne! Ali te mogode malo paidek tiči v kolodeni? — Ne, le počakaj, tebe je vodilni! Budem te viden od bimi."

Ispadanje žime iz repa brejih krovni so nič redkega in more imeti samidne vroke. Največkrat je vrok splošno napadno prenavljanje, ki prihaja od poklanjanja nezasodne redilne klaje. Če se počiha slabo krmo, siasti staro in trdo seno, ki je veliko prepremo nakočeno in ima zato v sebi premalo beljakovin, priporočamo počihaati kako modno krmilo, najbolje kake oljne tropine. Včasih so takemu pojemu vrok trostvene čutnice. Ispadanje žime ali diake sploh ob koncu brejosti prihvalih ni nič redkega ter vrok se je v končno dognan, brčas pa privaja od napadnega prenavljanja. Na tem pojmu ni nič posebnega in se tedaj ni hudi za koko počitno obolenje ali celo pogin krov.

Razno.

Knaga pristanilih delavcev. V Grand Haven, Mich., so pristanili pristanilih delavcev pri Crosby Transportation Co. po 24-urni stavki. Družba jim je povrnila meso za pet centov na uro.

Dejanje verskega blazmeda. In Syracuse, N. Y., poročajo, da je Ed. G. H. Buchanan, sirskega bogatstva, ustrelli v verski blaznosti svoje mater. Buchanan je bil obloženec Billy Sundyja.

Vsički miri so se čutili drugi alligatorji tam zunaj zopet varnim. Semintje so se zopet pokazale rožnate rdeče koničaste redi iz vode, ki jih je sedaj spoznal za ogromne globočke, da v ugodenem trenotku ustrelli drugič. Voda tukaj ni bila globoka, vendar pa ni hotel vanjo, ker je preje viden plavati naokrog toliko bestij in se potapljati. Upal je, da pien doseže mnogo lokje.

Vsički miri so se čutili drugi alligatorji tam zunaj zopet varnim. Semintje so se zopet pokazale rožnate rdeče koničaste redi iz vode, ki jih je sedaj spoznal za ogromne globočke, da v ugodenem trenotku ustrelli drugič. Voda tukaj ni bila globoka, vendar pa ni hotel vanjo, ker je preje viden plavati naokrog toliko bestij in se potapljati. Upal je, da pien doseže mnogo lokje.

Od tukaj, kjer je stal, je lahko viden dno v čisti vodi. Globoko je bilo tri ali tri in pol devlje, in se bila tam naprej bolj globoka mesta, je bilo do cipres komaj sto korakov, od tam se je pa veden vodil v majhen otok. Hitro je odrezal šest do sedem čevljev dolgo palico, vejo na dolenjem koncu je pa priprial, da je bila podoba kavelju. S puško, pripravljeni na desni ram in palico v levici je stopil v toplo močvirsko vodo.

V zadetku je stonal očitno in pogledaval nezupno zdaj na levo, in zopet na desno, če bi ne uzrl katero lenj živali poleg sebe. Ker voda ni bila globočja in se je globočina menjavala le med tremi in štirimi ševelji, je kmalu zgrubil strah. Tako je dokončal pol pota med nasipom in drevojem, ko je siljal, da nekaj za njim v vodi caplja. Prestrašen se je obrnil, in takoj spoznal, da je njegov pes, ki ni hotel sam ostati na kopneni in edaj plava za njim.

"No, še toga je bilo treba," je skrnil Jack skozi zobe, "če še tebe pokre alligator, se ne smem staremu prikazati pred oči . . . nazaj malenček . . . glej, da prideš na suho, in de si pameten, ne odpres gobera."

Stegnili je roki, v kateri je imel palico, proti kopnem. Mogode je

pos misli, da ga hoče udariti, ali ga pa ni vesnilo, da bi samotaril na nadipu in plaval je v lokru okoli maledga čolnarja, ne da bi se mu približil. Jack ga je skušal svabiti k sebi, da bi ga vzel v narodje. Tu

dil to ni vleklo, ali se je pa bal, da ga ponese na kopno. In ko je Jack stegnil palico, da ga doseže s klijuko, je plaval v močvirju.

"Ti si vrag," je zakiel Jack, "če te veseli, nimam nič proti temu. Povem ti pa, da na bom jokal, če to deleti kaj cloveškega. Nato se lahko zanesel." Po teh besedah se je obrnil od pas in stopal brez proti trem cipresam. Pes je na to čakal, in ko je viden, da se dolnar ne briga zanj, je plaval za njim, dokler Jack ni prišel v plitvo vodo in kmalu stopil na kopno. Pes se ni upal k njemu in plaval je k dnu, ki je štrlelo pod vodo in skul je splesati nanj. Tam mu je bil na potu obstreleni alligator, in ko se je dotaknil debla, je delavec, da je delavec nosmočen za delo.

Krasno urejena je res današnja družba. Vbogega delavca, ki je zgrubil obe roki, ženejo do najvišjega sodišča, da se sodnijo potrdi njegovo nezmočnost za delo.

Krasno urejena je res današnja družba. Vbogega delavca, ki je zgrubil obe roki, ženejo do najvišjega sodišča, da se sodnijo potrdi njegovo nezmočnost za delo.

— Delaveva usoda. Iz Brandys Cityja, Csl., poročajo, da je bilo usmrčenih osem delavcev, ko je ponecoreci eksplodiralo 11 ton amonitika, ki so jih imeli rabiti za razstreljivo delo.

— Vašna razsodba za delavce v državi New York. Pred državnim sodiščem v Albanyju; N. Y., se je dne dni včeraj obravnavata dalekoščinska pomena za delavce. Točnej je bil delavec, ki je ponesrečil pri neki tvrdki v Coniferu, N. Y., in izgubil obe roki. — Delavec je izgubil obe roki in treba je bil, da je stvar pridila pred najvišje državno sodiščo, da se je dognalo, da je delavec nosmočen za delo.

Krasno urejena je res današnja družba. Vbogega delavca, ki je zgrubil obe roki, ženejo do najvišjega sodišča, da se sodnijo potrdi njegovo nezmočnost za delo.

— Baroni bakra žanjejo. V mi-

nelem tednu je bilo prodanih dve sto milijonov funtov bakra zastopniku angleške vlade za 40 milijonov dolarjev, ali pa 20c funt.

— Prodaren rop. Dva roparja

v Chicago sta najela avtomobil in

se z njim odpeljala pred bolnišnico

in sv. Luke. Tu sta zgrubila in

naročila žarilna žoferju, naj

ju naj ju odpelje. Po daljši vol-

nji segnjitja sta izstopila in pla-

čala žoferju pet dolarjev.

Kaj se je zgordilo v tem času v

bolnišnici? Gd. Tobin je izplačevala

uslužence, izročila je štartno plačo,

ko ji je nekdo pomoli sa-

mokres pred nos in zahteval, naj

mu izroči denar. Mejet je drugi

ropar uslužence razvrstil in Jim

ukazal dršti roke kvíčko. Gd. Tobin ni kazala drugemu, da je

roparju izročila denar, ki sta s

plenom takoj izgubila med durmi.

Odnosa sta \$3,400.

ju, naj ju odpelje. Po daljši vol-

Krona v višavi.

Jos. Presek:

IV.

Kalni potoki so sumljali v zlatopoljsko dolino od vseh strani, ker sneg se je topil pod toplim soncem, in na mnogih krajih se je pričakala zelenja trav. Vas je pričalo, da ni več daleč pomlad samo v Klandrovih hiši je bilo puščanje nego pozimi.

Pred mesecem že se je dogovoril Jakob s starim Kodrasom, in po vsem Zlatem polju se je vedelo, da se preseli Klandrov profesor v Kodrasovo hišo, ko prenove in popravijo, kakor so se dogovorili. Tudi Manica se je spriznjala z mislio, da postane gospodinja na novem domu in prav nič je ni skrbelo, ker Dominik je bil vso zimo z njo tako zgovoren in prijazen, kakor da je čisto pozabil na svoje prejšnje življenje.

Zadnji čas pa se je naenkrat zopet ves izpremenil. Obstajal je v svoji sobi, in Manica mu je moral zopet nositi v podstreknicu obed in večerje; a tudi z njo so ni razgovarjal in gledal je temno in zamisljeno kakor prve dni svojega priboda.

"Naroči Jakobu, naj spravi ti sta dva zaboja, v katera sva pred tremi meseci zložila moje knjige, tu gor k meni," ji je naročil neko jutro.

Manica ga je pogledala žalostno, skoro prestrašeno, a se ni upala ugovarjati in je povедala Jakobu, kakor jo naročil.

Jakob je razširil odi in je nevoljno nagubančil obvri.

"Kaj ga je zopet premotilo, da je že par dni tako puščen in za nujak pogovor," je mrmljal in majal z glavo. "Bojan je. Večkrat sem ga že opazoval; a ta kažeči in njegova bledica, mi ne govoriti nič dobrega. In zdaj ga je prijele, pa hoče zopet tičati med knjigami, kakor njegova navada, da se čuti kaj nezadovoljnega in slaboga. No, pa ga že mine, saj bo skoraj ponadal in potem bo vse drugače."

Ko mu je prinesla drugo jutro Manica kazutrak, je bilo po mizi, po stolih in povod vse polno knjig in različnih papirja kakor nekaj, da je žalostno povesila odi.

"Kako, da si se prišel zopet učvarjati s tem!" ga je vprašala; a Dominik je močdal in samo nagubančil čelo.

Manica je odšla tiha in žalostna, ker je vedela, da se je Dominik zopet odtegnil v svoje skrivnostno življenje.

Ze sanjala o bodoči sredi tam v mirni Kodrasovi hiši, kjer mu bude skrbno stregha; že so ji umrli v duhi temni pomisliki in plaho je plapolalo na dnu sreca celo sladko upanje, da je v Dominikovih pogledih, ki so jo pozdravljali tako prijazno in toplo, neka tiha želja, ki bi mu je ona izpolnila . . . Dasi je čutila bližajočo starost, je tlača v rjenem sreču ljubezen se vedno rahlo in zvesto, da si je komaj zavedala sama. In se bi se zgodilo, da bi se ji približal v dan in zahrepel po mirni sredi v zlatopoljski dolini, bi ne bila nič manj srečna kakor tedaj v mladosti, ko je sanjala z njim tako sladko sanje . . .

V dolih nočeh, ko ni mogla zaspati, je mislila na vse to in že je videla v duhu Kodrasovo hišo pod zelenim brdom, belo in svetlo in vso prenovljenim kakor igračko . . . Zadaj za hišo se širi vrt, svetlice évetno po gredah in ona urejuje in zaliva skrbno in poje veselo kot dvajsetletno dekle. Pred hišo sedi Dominik in gleda nanjo; sivi lasje mu padajo globoko na tlinik, a njegove oči pričajo jasno, da uživa srečo, ki jo je sanjal v tujini, a ga je čakala doma v zlatopoljski dolini. Zvezdar prisede k njemu tudi ona in preteklost vstaja v njenih spominih tako živo, kakor da se je vse dogodilo šele pred par tedeni . . . A nikake žalosti ni v njunih srečah, ker srečo, ki jima je bila obljudljena, sta dosegla, dasi posno . . .

Lepo so bile te sanje, a zato je bilo tem bolj grekno razočaranje in sposanjanje, da se je godilo vse le v goljufivih upih, ki jih Dominik ni hotel urenditi.

Odtregnili se jim je nenadoma, kakor se jim je nenadoma približal in se zavil še v temnejšo nejasnost nego poprav. Po nejči redi je bilo v črni pod njegovo razsvitljeno okno, da so doble nje-

gove odi moten in truden sijaj in ves obraz tako bolestven izraz, da se ga je Manica prestrašila, kada se je ozrla vanj . . .

Odkar je ostajal Dominik zopet v svoji sobi in se i zunil za nikogar, je postal tudi Jakob redobeseden in včasih sam s seboj, tako nezadovoljen, da se je potkal okrog hiše in ni vedel, česa bi se lotil. Zmerjal je hlapce, vpil nad pastirjem in godrnjal ter s ogibal Cile in Manice.

Nekdaj pa se je vendar odločil in je postopil gori knjem, a se je vrnil hitro in ves njegov obraz je pričal, da je slabo opravil.

"Vedi vrag," je zamrmral v veli proti ženi — "kaj je s tem človekom. Zaril se je spet v knjige in gleda v človeka, kakor da je obseden. Nič več ni za pogovor, in kaj hočem sedaj s Kodrasovo hišo, ko ne vem, kaj mu je spet pričalo v pamet."

Zena je zgnila z rameni in se je obrnila v stran. Takrat pa so se v podstrešnici odprla vrata in po stopniščah je počasi prišel Dominik. Oblečen je bil v suknjo in v desnici je nosil palico, na katero se je upiral, ker truden in počasen je bil njegov korak. Klobuk si je potil globoko na čelo in izpod namršenih obrov je gledal mrko in topo. Ves njegov obraz je bil zguban in redka, siva brada ga je delala še starejšega.

"Pa kam sedaj, ko bo kosilo?" je opomnil Jakob; a Dominik je zamahnil s palico in je stopil na prag.

"V vas grem," je dejal mod vrati, ne da bi se ozrl in je stopil počasi dalje po mehki stezi med brstičnim drevjem.

"Andrej," je povzel Dominik počasi — "jaz čutim, da sem bolan. Na jug grem, da ozdravim. In dela sem se tudi poprijel, kaj bi potem v dolini zlatopoljski!"

"Bojan si, to je res, a zaradi tega ti ni potreba od tu, tudi doma lahko ozdravil. Če zopet edide, se bojim, da se ne vrneš nikoli več."

"Škode bi itak ne bilo," je zamrmral Dominik med sobmi in pogledal v tla.

"Ti si popolnoma razvoden, prijatej," je opomnil župnik Andrej in sedel zopet na stol.

"Čemu se mu se mučiš zopet noč in dan s tvojimi vedami, ko je to največji vzrok tvoje bolezni. Samo miru ti je treba in ničesar drugega. Glec, kako lepo je nameraval Jakob, a sedaj jim hoče prekrizati vse načrte in onesrečeti samega sobe.

Dominik, odkritosčno ti povem, ti si bolan na živilih in če boš hočil pot, ki si jo zopet pričel sedaj, je tovo konec bliže, kakor v nogah je čutil težo, kakor da so zalite s svinec.

V sencih mu je kljuvalo, kot da tolči nanje nekdo z majhnim kladiveem, in misli se so mu sukale v kolobarju nejasne in trudne. Parkrat je potegnil z dlanjo preko oči, stresel z glavo, zdaj pa zdaj celo nekolič postal in si oddahnil, a pot se mu je zdelo silno dolga.

Ko je obstal pod belim župniščem, ki se je nahajalo poleg cerkve na kraju vase, je dvakrat izdihnil globoko, kot da mu pojava sapa in nato se je napotil po kamenitih stopniščah v prvo nadstropje.

Rdečelična dekla ga je srečala na hodniku in se ozrla vanj začuden in vprašačoče, a ker se ni zmenil za njeni osuplost, je žla mimo njega molče, a se na stopniščah se enkrat ozrla in nevoljno načobil ustnice.

Skoši visoka okna so lili na širok hodnik pomladanski solinčni žarki in prezreali s svojimi zlatimi nitkami visoke zelene rože, ki so stale na obeh stranah v dolgi vrsti. Po sredini je tekla redčasta preproga, debela in mehka, da se ni slišal korak, in pred tistimi širokimi vrati, ki so se nahajale na koncu hodnika, je Dominik obstal in potkal.

"Ave!" se je odzval nekdo v sobi z mogočnim, a prijetnim glasom, in ko je na to Dominik vstopil, mu je prihitel nasproti župnik veselo iznenaden.

"Vendor, vendor! Ampak . . ." in njegov pogled je akoro osupio obvisel na Dominikovem obrazu. "Sedi prijatelj, sedi!"

Dominik je odločil klobuk in suknjo in je sedel v zelenkast načlanjač, župnik Andrej pa je stopil k mizi in pritisnil na zvonček.

Rdečelična dekla, ki je prej zamenil opazovala Dominika, je pomnila glavo v sobo, kakor da si ne upa vstopiti; a župnik Andrej je samo potkal s kazalečim miso in kmalu je priromačil na širokem, pogrenjenem podstavku trebušnaste majolika od gria polna rumenega vina.

Dominik je gledal po svetli sobi in z dopadanjem motril na steni velike podobe in vso opravo, ki je bila skromna in dista brez vsakega nepotrebnega nakita.

"Tu torej prebivali?" je opomnil in potkal ob tla s palico, ki je

je držal še vedno v roki. "Koliko časa ža?"

"Deset let," je odvrnil župnik Andrej. "In če premislim takole nazaj, se mi zdi, da je minul ta in silno hitro. Leta mojega začlanjanja so bila mnogo dajša in prav nerad se spominjam tistih temnih časov; a tu sem se udomil tako udobno in zadovoljno. Ima si ne želim nikoli od tod. No, in kako je s teboj?"

Dominik je pogledal v tla in na to je povzdignil odi.

"Poslovit sem se je prišel, Andrej, " je dejal počasi in nekako negotovo.

Zupnik Andrej je vstal s svoje sedeža in ga gledal z velikimi očmi.

"Kaj ti je vendar? Mar misliš zopet na odhod?"

Dominik je prikljal in se je zagledal zamisljeno v okno, ki je bilo napolnito z višnjovo garnino.

Zupnik Andrej pa je prekrusal roke na prsih in je pričel hoditi po podatu.

"Torej si si zopet premisliš? Čudno."

"Andrej," je povzel Dominik počasi — "jaz čutim, da sem bolan. Dogodilo se je mnogokrat, da ji na to in ono nisem vedel gotovega odgovora, in kadar se je zgodilo, kar pa je bil redek slučaj, da je predaval ona, ni izostal niti en član. V to čensko sem se zanjil — to se pravi, nisem se zagledal morda v njene odi ali lase, nikoli nisem razmisljal o njeni telesni lepoti, a očarala me je s svojo duševno silo in močjo, da sem se čutil srečnega, če sem se mogel razgovarjati z njo. In tudi ona mi je bila naklonjena. Zgodilo se je včasih, da me je obiskala na domu, in potem sva razmisljala in brskala po knjigah navadno do noči. Če je o čem dvovala in bila v negotovosti, se je gotov zatekla k meni in enako sem dočkal jaz, da naposled skoro ni bilo dneva, da bi se ne videla in sestala. Obhodila sva vse knjižnice in se ubijala mnogokrat za malenkostno idejo po cele ure, dokler nista bila popolnoma na jasnom v najinih nasorih. Tako sva se usmiala, kaj se ti ponuja in hoče druge, ki je negotova in je nikoli ne dosečel, kakor sem ti že povadal. Smilila se mi Jakob in Manica."

"Bojan si, to je res, a zaradi tega ti ni potreba od tu, tudi doma lahko ozdravil. Če zopet edide, se bojim, da se ne vrneš nikoli več."

"Škode bi itak ne bilo," je zamrmral Dominik med sobmi in pogledal v tla.

"Ti si popolnoma razvoden, prijatej," je opomnil župnik Andrej in sedel zopet na stol.

"Čemu se mu se mučiš zopet noč in dan s tvojimi vedami, ko je to največji vzrok tvoje bolezni. Samo miru ti je treba in ničesar drugega. Glec, kako lepo je nameraval Jakob, a sedaj jim hoče prekrizati vse načrte in onesrečeti samega sobe.

Dominik, odkritosčno ti povem, ti si bolan na živilih in če boš hočil pot, ki si jo zopet pričel sedaj, je tovo konec bliže, kakor v nogah je čutil težo, kakor da so zalite s svinec.

V sencih mu je kljuvalo, kot da tolči nanje nekdo z majhnim kladiveem, in misli se so mu sukale v kolobarju nejasne in trudne. Parkrat je potegnil z dlanjo preko oči, stresel z glavo, zdaj pa zdaj celo nekolič postal in si oddahnil, a pot se mu je zdelo silno dolga.

Ko je obstal pod belim župniščem, ki se je nahajalo poleg cerkve na kraju vase, je dvakrat izdihnil globoko, kot da mu pojava sapa in nato se je napotil po kamenitih stopniščah v prvo nadstropje.

Rdečelična dekla ga je srečala na hodniku in se ozrla vanj začuden in vprašačoče, a ker se ni zmenil za njeni osuplost, je žla mimo njega molče, a se na stopniščah se enkrat ozrla in nevoljno načobil ustnice.

Skoši visoka okna so lili na širok hodnik pomladanski solinčni žarki in prezreali s svojimi zlatimi nitkami visoke zelene rože, ki so stale na obeh stranah v dolgi vrsti. Po sredini je tekla redčasta preproga, debela in mehka, da se ni slišal korak, in pred tistimi širokimi vrati, ki so se nahajale na koncu hodnika, je Dominik obstal in potkal.

"Ali naj imam dva žen!" je odvrnil glasno in obratil se mu, da se ne bo zdelo.

"Saj si vendar dvojec," je opomnil župnik Andrej.

"Dvojec?" se je začudil Dominik. "Kdaj pa je umrla? Ali ne vred, da sva ločena?"

Zupnik Andrej je nagubančil še in se je ozrla vanj mračno in osuplo.

"Dominik, ti živi včasih v nekaj bolnih sanjah in ne ved, kaj govorиш! Jakobu si dejal, da je te je pričakovala težko in željno, sem videl na lastne odi. In vesel sem bil to novice, ker sem vedel, da sem imel čensko tako sorodno duše. Če sva se prepričala, ni bil najnemu prepiru vzrok kak drugega, dekal bi — kot mož in Šen, ava bila nerodna in sva se zdelila smečna drug drugemu. To je vedno zgodilo redko in če sem kdaj pozneje razmisljal o takih dogodkih, sem se čudil, da se je sploh moglo dogoditi. Saj v zakonu nista iskala drugega, kakor najine skupne duševne izpopolnitve ali bolje opore in pomoči do svojega eljja drug v drugem . . . In morda bi včasih do nekaj dočakoval počasno včasih.

"Dominik, ti živi včasih v nekaj bolnih sanjah in ne ved, kaj govorиш! Jakobu si dejal, da je te je pričakovala težko in željno, sem videl na lastne odi. In vesel sem bil to novice, ker sem vedel, da sem imel čensko tako sorodno duše. Če sva se prepričala, ni bil najnemu prepiru vzrok kak drugega, dekal bi — kot mož in Šen, ava bila nerodna in sva se zdelila smečna drug drugemu. To je vedno zgodilo redko in če sem kdaj pozneje razmisljal o takih dogodkih, sem se čudil, da se je sploh moglo dogoditi. Saj v zakonu nista iskala drugega, kakor najine skupne duševne izpopolnitve ali bolje opore in pomoči do svojega eljja drug v drugem . . . In morda bi včasih do nekaj dočakoval počasno včasih.

"Saj sem ti povedal, kako grozni so ti ljudje, da mi je nemogoče živeti med njimi. Saj me uničijo!"

Zupnik Andrej je majal z glavo in je nekaj časa zamisljeno v oknu in nekako sledil odklicu.

"Sedaj mi je stvar zopet temna uganka."

Dominik je hotel nego odgovoriti, a ga je posili Hudok, pogrenjenem podstavku trebušnaste majolika od gria polna rumenega vina.

Dominik je gledal po svetli sobi in z dopadanjem motril na steni velike podobe in vso opravo, ki je bila skromna in dista brez vsakega nepotrebnega nakita.

"Tu torej prebivali?" je opomnil in potkal ob tla s palico, ki je

smil, da so mu zatreptale mišice v

rikih ptic, ki so zaznani s božanskim znamenjem, pa je videti ta gladka, brezova drevesa, ki so po le selena, a še lepše se vidi oranz. Drevesa so nizkočata, listje temnozelene, žametno zelenega listja, v žarkih popoldanskih bliskih plemenitih, sočni sad, je v resnicni zlat. Mimo njih našadi oljek, aliv, breskvarice, pa zopet oranz in ljudi vinake trte je mnogo in morski vesi Še grozdje, ker se menda farmarji delo vredno ga obirati, bila cena letos jako nizka, temi vrtovi najrazličnejšega in vinograd, vrste se lične in drevoredi palm, magnolij in drugih eksotičnih dreves, pet posamezne, elegantno izdeleke farmarske hišice, ki se tu komaj vidijo izmed opojno dogaja evetja vrtinic in pestrosti ovijalk, ki se spenjavajo po in balkonih. Izmed tega pokuka z velikimi vprašanji očni tuintam zala, temnočrtečna Kaliforničanka, in živahna, kot metuljček, ljubljuje dibeče vrtnice in se je v cvetnih časih sladkih nolij — tam izpod palme zase se ljubka meksikanska sestra in njenih temnih, pekodi lahko čita vso strast ročnega. Tam zopet vidiš sedeženjeno "meksikansko" sestra pod oljko, simbol mirja in sprave, s suhih rokapij kolena in zadovoljno tobak iz koruzne pipete. Družopet vidiš "trempa," ki v vi senči ob potočku kuri, pa okajeni ploščevasti škatljik ravnja horo večerjo! To vse je pa je kalifornijska idila...! Imali ko smo zapustili postolton, moral sem se posloviti solnčne Californije, ne, ker je zmanjšalo, ker do avizone meje je že daleč, ampak bi potreba ura popoldne in desanta noč je ravno tako točna vorniji kakor v Chicago. Odšteeno rečeno, nekaj kot nedomotočje, stiskalo mi je, ko je temni nočni pajčolani v te krasne pokrajine. Kdaj, vendar, narediš, da se vse vratijo v sosednje plemenske kajije in domovina staneti? Kdaj se bom spet kopal koščem svojem solnčnem si, da bom spet trgal duhote vrtnice, kdaj se sprehajal v veličastnih palmovih? Morda se še kdaj vidiš, a nikoli več, ali spomin na ostal mi bo lep in siadek, kot je deteta! Če se torej ne vidi, pozdravljena mi California, pozdravljen dih božanske, ki živi v vrhovih tvojih pozdravljen poljub vodne radi, ki počiva na tvojih grudah, sreča in veselje vsem, ki je v tvoje cvetno naročje!

(Dalej prihodnjih.)

Beda mezdnega dela.

Kakino mesto v današnji družbi zavzema delavec, — mezdni suženj?

V šoli se ne učimo odgovora na to vprašanje.

Tisti, ki imajo interes na tem, morajo torej hoteli noči sami iskati jasnost o tem, kar učitelji meščanstva namenoma zamolijo. Zato pa tudi ni treba prevelikega znanja ali drugače ogromne duševne moći. Zadostuje popolnoma zdrav slovenski razum.

Socijalna vprašanja niso težko pristopna in abstraktna. Ni treba biti veliki pismovci, če se hoče prepričati, da potrebujemo vse ljudje zagotovljen obstoj in da niso prisiljeni od zibeli do groba živeti življenje kaznjence.

In vendar pride današnji delavec, če ima le malo uvidevnosti in preudarnosti, do prepridanja, da je prvemu zelo bližu, od drugega pa neskončno oddaljen. Njegova usoda je odvisna od milosti podjetnika. Nikdar ni gotov, da bo imel kribi tudi prihodnji dan. Če najde danes podjetnika, ki ga zapodi, da se bogati s njegovim

zivotom, navede danes življeno: da ga pa podjetnik iz kačnikovih vrroke odpusti, mu preti zopet najskrajnejša beda... in vse beda brezposelnosti je prisile nadenc.

Zakon dohoda — morda v zameh! — da so vse ljudje, bogatini in revni enaki. In vendar vidiš da revez v svoji lastnosti kot svoboden človek vladí svojega rojstva kosti okoli ter išče izkorisčevalce, ki bi ga milostno hotel sprejeti kot prostovoljnega služnika. In če se brani in upira prostiranju misli in možganov za profit kapitalista, se odtegne mezdnu delu samo, da se vrže bedi v naročje.

Ali je ta usoda morda izjema? O ne! Žal je to usoda vseh delavcev — usoda, ki je namenjena ljudstvu 20. stoletja.

Priti se mora torej do zaključka, da med bednim življenjem modernega mezdnega dela v in sramu starega ali pa tlačenega srednjega veka ni bistvene razlike.

Gotovo je moderni mezdni delavec v majhni meri deležen napredka v znanosti in industriji za življenje. On je iz krožnikov, ki bi bili sušnja starega veka dozdevali razkošje: ima petrolej in sveče, ali plinovo in električno razsvetljavo. — Vsi ti načini razsvetljave daleč presegajo kadeče svetilke in smoliste baklje srednjega veka.

Vsi ti izdelki slovenskega umna in še mnogo drugih, ki jih pa ne bomo naštevali, lahko prispevajo svoj del za blaginjo in srečo, toda podlaga zanjo pa niso. Za srečo zadostuje od daleč gledati avtomobile, železnice, brzojave, telefone itd., ali pa jih imeti celo v svoji posesti, v kolikor to dopušča dobro rejena možnost.

Sreča — najvišja stopnja blaginje — izhaja iz stalnega ravnotežja med produktivnim ustvarjanjem in možnostjo konsumiranja: samo to ravnotežje omogočuje življenje brez sil in nemira. Sreča obstoji v vedrem miru čuda. K predpogojem zato pa spada gorost, da je obstoj za sedanost in bodočnost zagotoven. Obstoji nadalje v neodvisnosti od vsakogar — podjetnika, kajor tudi predpostavljenega —

lahko bi tako bilo — ampak ne bo, dokler bodo na vseh političnih stolčkih sedeli kapitalisti, ki bodo že potom postav skrbeli za to, da boste za vaše delo dobili le toliko, da gladu ne pokrepate, pa že praviti je treba za tako določno! Vaš, ki ima le malo skušnje ve, da je politična moč velikanskega pomena pri vseh delavskih borbah. Kdor ima politično moč, ima vse — in vse dobre sveta, kot jih imajo danes samo bogatini, boste vživali tudi vi delavec, kadar bo do vaši možje sedeli v vseh postavodajnih zborih. Vse to se lahko zgodi brez krvave revolucije, samo z volinim listkom! Večna kalifornijska pomlad čaka tudi na vas z odprtimi rokami in vaše žene in otroci veselili se je bodo ravnotako kot oni miljonarjev. Mislite na krásote božanske Vesne, ki se smeje pod palmami juga in če ljubite sebe, svoje žene in otroke — potem veste kaj vam je storiti!

(Dalej prihodnjih.)

in v gotovosti biti moralno in materialno samostojen, svoboden človek; prost vseh ovin in vsega hlapdevstva, ki jih je ustvarila samo človeška voja.

Znanost pa vkljub vsemu svojemu čudežnemu napredku ne more ničesar izpremeniti na socialnih odnosa, ki storijo delavce podložnega kapitalistu. So vedno odnosaji gospoda napram sužnju. Gotovo so se tekom časa ublažili pod vplivom revolucionarnega duha — vsaj v obliki.

Po imenu je mezdni delavec svoboden človek, dočim je bil suženj starega veka še trgovinski predmet, ki se ga je prodajalo, srednjeveški čačan pa neosebna last, ki je bil deležen "izprememble glede na zemljišče, na katerem je životali. Ali ta osvoboditev, ki je ravno tako varljiva kakor je zakonita, ni povzdrivila mezdnega delavca iz njegove gospodarske podrejenosti. V resnicni je popolnoma izročen milosti kapitalista. Da, v marsikaterem osiru je njegova usoda že vedje prokletstvo nego usoda starega sužnja. Njegova menjalna vrednost mu je dala v odčeh njegovega lastnika vsaj toliko pomena, da je skušal svoje blago ohraniti v dobrem stanju ter s tem zabraniti zmanjšanje njegove vrednosti.

V naši dobi pa kapitalist ni več lastnik delavca — zadovolji se s tem, da ga najame. Vsled tega pa je odgovornost inkorisčevalca omejena na najmanjšo merjo: ima riziko samo, dokler ima delavec v najemtu. In še celo v tej dobi zna v službu nezgode, nepridakovane pogodbolomastva itd. zmanjšati svojo odgovornost z pomočjo zakonov. Potem, ko s starostjo pride inžinjari delavnost mezdnega delavca, nima delodajalec nobene izgube: delavec, ki nima več vrednosti zanj, odpusti, četudi je le-ta leta in leta delal zato, da si je delodajalec pridobil premaloženje.

Tako proletarce naše dobe nikdar ni gotov, da bo prihodnji dan imel zagotovljeno le skorljico kruha. In če se je s delom tudi izčrpal, ga to ne obvaruje bede, ki mu neprestano preti in ki pride nadenji z brezposelnostjo, bolezni, starostjo itd.

Nobenega upanja nima!

Ne more pridakovati, da se odtegne bedi, izhajajoči iz slabe organizacije družbe, ki slepo zadeva vsakega brez razlike. In to vkljub redu, varčnosti, odrekovanju in drugim takim genijivim "čednostim," s katerimi ga pitajo njeni vzgojevalci.

Na prodaj: 280 akrov sveta, prizapravnih za živinorejo, ugodna lega za rejo in prodajo mlj. Dobava paša za živino in ove. Praljivo uspešna Creek (potok) z oskrkajočo vodo na svetu. Razna živila, itd. itd. dobro vseprva. Podnebje zdravo. Šole, cerkve itd. Blizu železnic sredi novih naselij, ki potrebujejo konjice in govejo živilo. Med Mobile in Pensacola. Dober trg za maslo in jajca. Prodaja se tudi manjše parcele.

Milijoni izdelane smodke

z znakom S. N. P. J.

Ibykus in Belle of the Range in druge izvratne smodke, se dobe pri

"Prosveta" S. N. P. J.

bodoči slovenski dnevnik v Zd. državah. List bo prinalal dnevno dobre, podudljive članke, novice iz starega kraja in Amerike, sploh celega sveta, zanimive romane in zabavno čitavo. Cimprej dobimo 5000 narodnikov, tem hitreje bo list izšel.

Naročnina stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50 za Zd. države. Za naročnike izven Zd. držav, izveni Canada, stane za celo leto \$4.50, za pol leta \$2.25. Ravnotako stane za celo leto \$4.50 in pol leta \$2.25 v mestu Chicago in So. Chicago.

Imena, naslove in narodnine podljajte na sledeni naslov: UPRAVNISTVO "GLASILA" S. N. P. J., 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Vse poštne denarne nakaznice — Money Order, bankne draft čeke se naj naslov na "Glasila" S. N. P. J. Ne rabite osebnih imen!

Vsa nadaljnja pojasnila daje drage volje upravnitve "Glasila".

Unijsko izdelane smodke

z znakom S. N. P. J.

Ibykus in Belle of the Range in druge izvratne smodke, se dobe pri

Tillmans Cigar Co., Aurora, Minn.

320 AKROV HOMESTEAD

All sto je pomislili, da imate s EVOJIM PRVIM DRŽAVLJANSKIM PAPERJEM ravnotako pravico pridobiti v Južnem Coloradu 320 akrov državne zemlje, nikor z drugim papirjem?

Zemlja leži samo 3 do 5 milj od Alamoske postaje, peša, šole in trgovina, v bližini velikih mest in rudnikov, kjer se Vam audi prilika, dobiti v prostem življenju. Zemlja je slata, črna prst in najboljša za pšenico, riž, koruse, krompir, vaskovitno sadje in vinsko trto. Dobra, zdrava voda se nahaja 15 do 20 stopinj globoko. V bližini je dovolj lesa za ograje, stavbe in kurjavo.

Zedaj se audi EDDINA IN RADENJA PRILJOVOST za novega delavca, da si pridobi lepo farme in postopek samozajdenja. Ne občutujte se pa in na gubitke česa, ker to je edina prilika, ko je na raspolago državna zemlja sa majhen denar, in ko bo ta podla, je ne boste mogli dobiti drugade, kakor da pišate za visoke cene. EDDAJ ENAČAJO VSI STROŠKI, TO JE, NA NASELITEV, URADNO VKENJE IN MIREJENJE, SAMO

\$185.00

Ta sveta mora biti plačana takoj, toda s tem je pa tudi že vse plačamo in nimate nečesar drugoga plačati. Opraviti imate s poštem tvrdko, katero namen je, pomagati reševanju do samostojnosti. Ako pišete, priložite znanko na odgovor, vendar pa je najbolje, da pridete takoj osebno.

FRANK CHANCER CO.
ROOM 2, 1824 CURTIS ST., DENVER, COLO.

Za člane in članice S. N. P. J.

Kazino, čine postoljno občute na medju in hudo in hudo.

Cena 25.00 s poštino vred. 14 kar, skor 17.00. —

Dosez se mora postoli s novilom.

V enem je dobiti novilom.

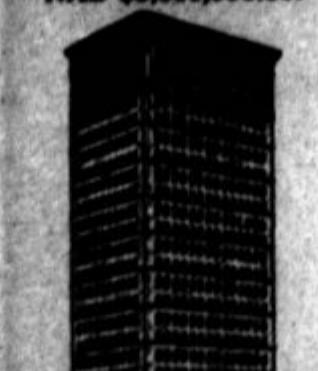
Frank Kerz, 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGHU, PA.

USTANOV. LETO 1852.

KAPITAL IN PREBITEK

NAD \$5,000,000.00.

NAS LASTNI DOM.

Pošilja, sedaj z garancijo

100 Kron za \$14.00

v stari kraj; večje z neške pa po še nižjih cenah, ter pišite po iste na:

FIRST-SECOND NATIONAL BANK
OF PITTSBURGH.

Corner Fifth & Wood Sts., Pittsburgh, Pa.

